

RECEȚIONAT

Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare

La data: _____

AVIZAT

Secția AȘM _____

RAPORT ȘTIINȚIFIC FINAL

Pentru anii 2016-2018

Proiectul (titlul) **Responsabilitatea socială a guvernanței publice – componentă majoră a dezvoltării relațiilor dintre România și Republica Moldova**

Cifra Proiectului 16.80013.16.06.26/Ro.

Direcția Strategică - *Patrimoniul național și dezvoltarea societății*

termen de executare: 31 august 2018

Directorul instituției/universității

semnatura

nume, prenume

Consiliul științific/senat

semnatura

nume, prenume

Directorul proiectului

semnatura

nume, prenume

L.Ș.

CHIȘINĂU 2018

CUPRINS :

1. Lista executorilor (Anexa nr.1)
2. Sarcinile propuse spre realizare în cadrul proiectului (până la o pagină)
3. Rezultatele științifice ale cercetărilor efectuate în cadrul proiectului (până la 3 pagini)
4. Concluzii
5. Participarea în programe și proiecte internaționale (ORIZONT 2020, SCOPES, JOP, IRSIS, NATO)
6. Lista publicațiilor științifice ce țin de rezultatele obținute în cadrul proiectului (Anexa nr.2)

Lista executorilor (*funcția în cadrul proiectului, titlul științific, semnătura*)

Nr d/o	Numele/Prenumele	Titlul științific	Funcția în cadrul proiectului	Semnătura
	Cușnir Valeriu	Dr. hab	director	
	Juc Victor	Dr. hab	executor	
	Moraru Victor	Dr. hab	executor	
	Ciumac Svetlana	Dr.	executor	
	Roșca Alexandru	Dr.	executor	
	Tașcă Mihail	Dr.	executor	

2. Sarcinile propuse spre realizare în cadrul proiectului

Sarcinile proiectului *Responsabilitatea sociala a guvernantei publice – componenta majora a dezvoltării relațiilor dintre Romania si Republica Moldova* inițial au inclus:

- întărirea parteneriatului dintre cele două instituții, prin organizarea de evenimente științifice și publicații comune;
- lărgirea parteneriatului, prin formarea unui *cluster* de instituții de cercetare și de învățământ superior, care să poată accesa fondurile europene destinate cercetării științifice;
- atragerea interesului factorilor de decizie pentru problematica abordată, prin implicarea acestora la activitățile derulate în cadrul proiectului;
- identificarea criteriilor și a indicatorilor de comensurare a performanțelor guvernantei publice a instituțiilor implicate în promovarea relațiilor internaționale dintre Romania și Republica Moldova, din perspectiva responsabilității sociale a acestora;
- identificarea domeniilor prioritare (din punct de vedere al competitivității) de interes strategic asupra cărora trebuie acționat pentru eficientizarea guvernantei publice și intensificarea relațiilor bilaterale;
- realizarea unor analize-diagnostic a domeniilor strategice de interes comun pentru Romania și Republica Moldova, precum: securitatea energetică, competitivitatea industrială, educația, protecția mediului, turismul etc.
- creionarea, în diferite scenarii, a posibilităților de dezvoltare sau chiar involuție a acestora;
- conturarea unei imagini de ansamblu asupra punctelor forte și deficiențelor ce caracterizează guvernanta instituțiilor publice, din Romania și Republica Moldova, cu responsabilități în domeniul promovării relațiilor internaționale.

3. Rezultatele științifice ale cercetărilor efectuate în cadrul proiectului

- Principalul rezultat al acestui proiect poate fi considerată fortificarea parteneriatului dintre cele două instituții, Institutul de Cercetări Juridice și Politice al ASM și Universitatea Româno-Americană, prin organizarea de evenimente științifice și publicații comune. Din perspectiva evenimentelor comune se cere menționată participarea echipei române de cercetare la conferințele dedicate totalizării etapelor proiectului, respectiv “Performanțele guvernantei publice a instituțiilor cu responsabilități în domeniul relațiilor dintre Republica-Moldova și România” (5 mai 2017) și “Calitatea guvernantei publice și impactul acesteia asupra evoluțiilor sociale, politice și economice a României și Republicii Moldova” (11 mai, 2018). Evenimente similare au fost organizate și de Universitatea Româno-Americană, în noiembrie 2016, octombrie 2017 și, în final, sesiunea de totalizare și planificare de perspectivă, în iunie 2018.
- Cele două echipe de cercetare au editat și volumele de sinteză, respectiv “Valorificarea experienței României în contextul integrării europene în contextul integrării europene a Republicii Moldova” (Chișinău, 2018) și “Experiențe și provocări pentru România și Republica Moldova în contextul proceselor de integrare europeană”, editată de Universitatea Româno-Americană.
- Evenimentele de totalizare și diseminare, realizate în cadrul proiectului bilateral au încercat să atragă interesul factorilor de decizie pentru problematica abordată.
- Cercetătorii au explorat subiecte de importanță majoră pentru relațiile bilaterale dintre cele două state și pentru parcursul lor european, precum: experiența de aderare a României, buna guvernare în România, resursele simbolice ale puterii, standardele, responsabilitatea și reforma administrației publice prin prisma experienței României și integrării europene, indicatorii de dezvoltare durabilă a României, ajustarea statului de drept la rigurile și standardele europene etc.
- Au fost identificate domeniile prioritare (din punct de vedere al competitivității) de interes strategic asupra cărora trebuie acționat pentru eficientizarea guvernantei publice și intensificarea relațiilor bilaterale. S-au întreprins analize-diagnostic ale unor domenii strategice de interes comun pentru România și Republica Moldova, mai ales securitatea energetică, competitivitatea industrială, turismul etc., ceea ce a fost reflectat în contribuții, precum cercetarea evoluției sistemului energetic din România și exemplele de urmat pentru Republica Moldova.
- Parteneriatul dat a fost de folos pentru formarea unui potențial cluster de instituții de cercetare și de învățământ superior, care să poată accesa fondurile internaționale destinate

cercetării științifice. Astfel, la invitația Universității Româno-Americane, Institutul de Cercetări Juridice și Politice a înaintat candidații pentru participarea la un proiect comun axat pe subiectul de cibersecuritate, finanțat de guvernul SUA.

- În baza vastei experiențe acumulate, partenerii din România au creat o bază de date privind indicatorii de performanță a guvernantei publice a instituțiilor cu responsabilități în domeniul relațiilor internaționale, pe care au prezentat-o celor de la ICJP.
- Lucrarea de sinteză, publicată de partea română (“Experiențe și provocări pentru România și Republica Moldova în contextul proceselor de integrare europeană”) conține recomandări extrem de utile pentru factorii de decizie.
- La finalul proiectului a avut loc o întâlnire de lucru pentru evaluarea portofoliului de domenii/teme de interes comun, identificate pe parcursul colaborării. S-a stabilit că este necesară inițierea unui nou proiect internațional depus în cadrul programului Orizont 2020, acesta urmând a fi depus în cadrul apelului MSCA-RISE în primăvara 2019.

4. Concluzii

Se poate concluziona, că proiectul a atins toate scopurile, propuse inițial în fișa de aplicare, prin acțiuni, care au inclus, dar nu s-au limitat identificarea domeniilor strategice ale relațiilor dintre România și Republica Moldova, definirea responsabilității sociale a guvernancei publice, definirea indicatorilor de performanță a guvernancei publice a instituțiilor cu responsabilități în domeniul relațiilor internaționale, crearea bazei de date privind indicatorii de performanță a guvernancei publice a instituțiilor cu responsabilități în domeniul relațiilor internaționale, identificarea domeniilor prioritare de interes strategic asupra cărora trebuie acționat pentru eficientizarea guvernancei publice și intensificarea relațiilor bilaterale, analiza diagnostic a sistemului de guvernare publică a instituțiilor cu responsabilități în promovarea relațiilor internaționale, pe domenii strategice, activități de diseminare a rezultatelor cercetării, publicarea volumelor ce cuprind comunicările prezentate la conferințe, diseminarea recomandărilor către factorii de decizie din România, respectiv Republica Moldova (workshop-uri organizate de fiecare partener în țara sa), publicarea unui volum editorial care să cuprindă recomandările echipei de cercetare pentru factorii de decizie din domeniu, activități destinate dezvoltării parteneriatului și promovării unor noi proiecte. Se poate spune cu certitudine, că a fost fortificat parteneriatul dintre cele două instituții participante, iar proiectul își va găsi continuitate în noi colaborări de perspectivă, prin extinderea parteneriatului și formarea unui cluster de cercetare.

Director proiectului

Valeriu CUȘNIR, dr. hab., prof univ.

(nume, prenume, grad, titlu științific)

(semnătura)

Șeful Centrului (secției, laboratorului/catedrei)

Alexandru S. ROȘCA, dr.

(nume, prenume, grad, titlu științific)

(semnătura)

LISTA

lucrărilor publicate în cadrul proiectului de cercetare

– **monografiile și culegeri (naționale / internaționale)**

1. *Valorificarea experienței României în contextul integrării europene a Republicii Moldova*. Chișinău, F.E.-P Tipografia Centrală, 2018, 232 p. ISBN 978-9975-53-946-3.
2. *Experiențe și provocări pentru România și Republica Moldova în contextul proceselor de integrare europeană*. București, 2018.
3. *Premise de perfecționare a legislației naționale și de ajustare la standardele Uniunii Europene. Culegere de articole științifice.* / ICEȘD, ICJP al AȘM. / Col. red. V. Cușnir et al. Chișinău: Lexon-Prim. 2017. 340 p. ISBN 978-9975-139-14-4.
4. CUȘNIR V.; DOGA, A. *Reținerea sau arestarea ilegală prin prisma reglementărilor internaționale și naționale*. Chișinău: Institutul de Cercetări Juridice și Politice al AȘM, 2016. 176 p. ISBN 978-9975-3043-8-2.

capitole în monografiile și culegeri naționale / internaționale

1. MORARU, V. *Resursele simbolice ale puterii*. În: *Valorificarea experienței României în contextul integrării europene a Republicii Moldova*. Chișinău: ICJP, 2018, pp. 55-79. ISBN 978-9975-53-946-3.
2. JUC V., POPA D. *Experiența de aderare a României la Uniunea Europeană: general și particular pentru Republica Moldova*. În: *Valorificarea experienței României în contextul integrării europene a Republicii Moldova*. Chișinău, F.E.-P Tipografia Centrală, 2018. p. 7-34. 1,5 c.a. ISBN 978-9975-53-946-3.
3. CIUMAC, S.; BĂDILEANU M, *Evoluția sistemului energetic din România*, În culegerea *Valorificarea experienței României în contextul integrării europene a Republicii Moldova*, Chișinău, F.E.-P, Tipografia Centrală, 2018, 232 pag., pag. 199-230, ISBN 978-9975-53-946-2;
4. ROȘCA A. *Statul de drept: cadrul teoretic și provocările ajustării practice*. În: *Valorificarea experienței României în contextul integrării europene a Republicii Moldova*. Chișinău, F.E.-P Tipografia Centrală, 2018. p.157-173, ISBN 978-9975-53-946-3.

articole din reviste naționale:• **categoria B**

1. CUȘNIR, V.; ALBU, N. *Repere conceptuale și fundamente politico-juridice ale politicii de securitate și apărare națională*. În: *Akademios*, 2017, nr. 4 (47) p.78-87, (1,0 c.a.) ISSN 1857-0461,
2. MORARU, V. *Migrația în contextul globalizării*. În: *Revista de Filosofie, Sociologie și Științe Politice*, 2018, N 1, pp. 20-130. ISSN 1857-2294.
3. MORARU, V.; DRUȚĂ, A. *Интернет-ресурсы в арсенале коммуникационных инструментов международных организаций*. În: *Revista de Filosofie, Sociologie și Științe Politice*, 2018, N 1, pp. 183-191. ISSN 1857-2294.
4. JUC, V. ; DIACON, M. *Evoluția ideilor de unificare europeană: fundamente filosofice și coordonate instituționale*. În: *Revista de Filosofie, Sociologie și Științe Politice*. 2018., nr. 1. p. 7-19. 0,6 c.a. ISSN 1857-2294
5. JUC, V.; DIACON, M. *Politicile și programele Uniunii Europene în domeniul cercetării și educației*. În: *Revista de Filosofie, Sociologie și Științe Politice*. 2017., nr. 3. p. 7-24. 0,9 c.a. ISSN 1857-2294.

- **categoria C**

1. MORARU V., RUSNAC Gh.. *Globalizarea ca emblemă a realității*. În: Moldoscopie (Probleme de analiză politică), 2018, N 2, pp. 133-120. ISSN 1812-2566.
2. MORARU V., PINTILII I. *Jurnalismul cetățenesc - reflecție a inovațiilor actuale în sfera mediatică*. În: Moldoscopie (Probleme de analiză politică), 2018, N 2, pp. 76-85. ISSN 1812-2566.

articole în culegeri editate peste hotare

1. MORARU V. *Resursele democrației participative*. În: Национальная философия в глобальном мире: материалы Первого белорусского философского конгресса (Республика Беларусь, г. Минск, 18–20 октября 2017 г.). Доклады / НАН Беларуси, Ин-т философии НАН Беларуси. Минск: Право и экономика, 2018, pp. 415-419. ISBN 978-985-552-768-9.
2. CIUMAC S., BĂDILEANU M., *The problem of the normative definition of the phenomenon of energy welfare and poverty*, В сборнике Национальная философия в глобальном мире, материалы Первого белорусского философского конгресса (Республика Беларусь, г. Минск, 18-20 октября 2017 года), Минск, Право и экономика, 2018. с. 395-397, ISBN 978-985-552-768-9

articole în culegeri internaționale editate în Republica Moldova

1. CUSNIR V. *Sanționarea finanțării terorismului: cadrul juridic național și internațional*. În: Materialele Conferinței științifice internaționale Mediul strategic de securitate: tendințe și provocări, 18 mai 2017, Chișinău. p. 35-53. (1,0 c.a.) ISBN 978-9975-3174-2-9.